

Дишльова А. О.

ад'юнкт кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

КРИМІНАЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ НЕЗАКОННОГО НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ ДЕРЖАВНОЇ АБО КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Серед з завдань криміналістики, над розробкою яких зосереджують свою увагу значна кількість дослідників є удосконалення діяльності уповноважених осіб Напрацювання в криміналістиці надають суб'єктам розслідування необхідний інструментарій в реалізації покладених на них функцій.

Зміна напрямів суспільного і державного розвитку диктує необхідність пошуку більш адекватних засобів регулювання та координації суспільних відносин, формування нового погляду на використовуваний у правовому житті інструментарій, який вже апробований практикою і може використовуватися для підвищення ефективності механізму дії права [1, с. 97].

Водночас перетворення в багатьох сферах життя обумовлюють необхідність вдосконалення існуючих та розробки нових засобів й методів боротьби зі злочинністю.

Розробка засобів й методів боротьби зі злочинністю здійснюється багатьма науками, зокрема й кримінальним правом, криміналістикою. Специфіка завдань, що ними вирішуються обумовлює пізнання відповідних закономірностей злочинності як явищ, процесів, подій. Разом з тим підвищення ефективності пізнання зазначених закономірностей стає можливим із застосуванням до них класифікацій.

Академічним тлумачним словником української мови надається визначення класифікації, як «системи розміщення предметів за класами на підставі схожості цих предметів у середині класу і їх відмінності від предметів інших класів [2, с. 175].

Значення криміналістичної класифікації В. В. Лисенком демонструється через, створення умов в реалізації інших методів криміналістичного дослідження, що має безпосередній вихід на практичну діяльність органів дізнання та слідства і створює умови ефективної діяльності щодо виявлення та розслідування злочинів [3, с. 120].

Потребує уваги те, що криміналістична класифікація кримінальних правопорушень виступає засобом поглибленого пізнання явищ та формування найбільш повної системи криміналістичних понять й категорій. Наведений підхід корелюється із визначеними криміналістичною наукою та діяльністю

правоохоронних органів, завданнями.

Суттєві ознаки одних визначених явищ можуть стати основою формування класифікації, в основу якої закладатимуться ознаки інших об'єктів (явищ, фактів). Наведене реалізується побудова й відтворення зв'язків окремих компонентів складного явища (процесу), що сприяє пізнанню їх внутрішніх тенденцій розвитку.

Так, як наголошує Л. М. Кривоченко, класифікація є певним етапом у пізнанні сутності об'єктів, що класифікуються, у виявленні їх суттєвих ознак [4, с. 14]. Їх розгляд може стати основою у формуванні уявлення про досліджувані об'єкти, явища (події, факти), що включені до відповідної класифікації, зокрема й криміналістичної.

Потребує уваги те, що класифікація може бути побудова шляхом:

1. Виокремлення спільних ознак, притаманних окремим об'єктам, що дозволяє об'єднати їх у структуру із визначенням місця в ній відповідних компонентів.

2. Визначення відмінностей в ознаках ряду об'єктів, явищ однієї групи, що виступатиме основою диференціації від ознак об'єктів, зосереджених в інших групах. Водночас, як схожість, так і відмінність відповідних об'єктів можуть бути підґрунтям для їх сортування й групування в структурі за кількістю, ступенем важливості, складності компонентів, поширеності відповідних явищ (процесів) і т. ін.

3. Розкладення цілого на частини, що є доцільним у випадках, коли загальні ознаки досліджуваних явищ (об'єктів, процесів) не дозволяють виявити ознак для диференціації чи об'єднання відповідних об'єктів. Деталізація змістовного наповнення під час вивчення об'єктів, явищ, подій забезпечить більш ґрунтовне пізнання з подальшим визначенням як місця кожного окремого компонента, включеного в структуру відповідної класифікації, так і побудові кореляційних зв'язків між ними.

4. Виділення особливостей, як виду оцінки пізнаваних об'єктів, що може стати основою для упорядкування відповідних компонентів у відповідній їх сукупності. Наведене підтверджується й думками інших науковців, які підкреслюють, що в процесі класифікації увага має приділятися особливостям об'єктів, що класифікуються [5, с. 43].

Наведена сукупність шляхів формування класифікації не є вичерпною, проте демонструє принципи й розуміння.

Все зазначене дозволяє наголосити, що класифікація може розглядатись як процес та результат діяльності. При цьому процес доцільно розглядати з урахуванням таких його складових як формування класифікації та її застосування, а результат – як підвищення ефективності діяльності уповноважених осіб. При цьому дієвість застосування може виступати основним критерієм в реалізації покладених на відповідну класифікацію завдань (цілей).

Список використаних джерел:

1. Явор О.А. Юридико-фактична роль фікцій у регулюванні сімейних відносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2015. Вип. 32. Т. 2. С. 97–101.
2. Словник української мови : академічний тлумачний словник : в 11 т. / Під ред. акад. І. Білодіда. К. : Наукова думка, 1970-1980. Т. 4. 1973.
3. Лисенко В. В. Теоретичні основи тактичних операцій та їх проведення на початковому етапі розслідування податкових злочинів. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 3. С. 120–124.
4. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України: монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 120 с.
5. Webster's New Universal Unabridged Dictionary Deluxe 2nd Second Edition / by Jean McKechnie. 1983. 2345 p.

Думчиков М. О.

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства

Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету,
доктор юридичних наук, доцент

**СУЧАСНІ СПОСОБИ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ
ПЕРСОНАЛЬНИМИ ДАНИМИ: ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ
ЦИФРОВОЇ ЕПОХИ**

Динамічний розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій сприяє прогресу суспільства, відкриваючи нові можливості для економічного, соціального та культурного розвитку. Цифровізація стала невід'ємною складовою сучасного життя, змінюючи способи взаємодії між людьми, підприємствами та державними органами. Водночас, такі переваги спричинили і чисельні виклики, пов'язані зі зростанням загроз у сфері інформаційної безпеки. Сьогодні, персональні дані стали цінним ресурсом, що привертає увагу зловмисників, які використовують різноманітні способи для незаконного їх заволодіння.

Особливе занепокоєння викликає стрімке збільшення кількості кіберзлочинів, пов'язаних із викраденням персональних даних, що супроводжує процес цифровізації суспільства. У сучасних умовах, коли кожен аспект життя – від особистого спілкування до фінансових транзакцій – дедалі більше переміщується у цифровий простір, захист персональних даних стає надважливим завданням.

Варто зауважити, що ситуація в Україні має свої особливості. Так, зокрема, у контексті повномасштабного вторгнення російської федерації ця